

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de Ankara’da Halkların Demokratik Partisi üye ve yöneticilerini hedef alan hukuksuz gözaltı ve tutuklamaların araştırılarak sorumlularının ortaya çıkarılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Filiz KERESTECİOĞLU

Ankara Milletvekili

GEREKÇE

15 Temmuz 2016 tarihindeki darbe girişimi sonrasında Olağan Üstü Halin ilan edilmesiyle başlayan süreçte, tüm Türkiye’de olduğu gibi, Halkların Demokratik Partisi Ankara İl örgütüne yönelik çok sayıda keyfi ve hukuksuz operasyon düzenlenmiş, bu operasyonlar adeta rutin halini almıştır. Üyelerimiz ve parti yöneticilerimiz, belirli aralıklarla gözaltına alınıp bırakılmakta, bu durum kişilerin gündelik hayatlarını derin biçimde etkilemekte, siyasete katılımları engellenerek siyasal hakların güvence altında alındığı temel uluslararası sözleşmeler ihlal edilmektedir. HDP Ankara İl ve İlçe Örgütlerinin eski ve yeni yöneticilerinin neredeyse tamamı geçmiş tarihli dosyaları nedeniyle veya sahte ihbar mailleri öne sürülerek bu süreçte gözaltına alınmıştır. Bazı yöneticiler bu süre içerisinde birden fazla kez gözaltına alınmışlardır.

Söz konusu operasyon kararları görevli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından değil, İçişleri Bakanlığı ya da başka bir merkezi birim tarafından verilmektedir. Bu süreçte soruşturma ve kovuşturma aşamalarını takip eden avukatlar ile parti üyelerimiz; Bakanlık ya da merkezi birim tarafından Ankara’da bugüne kadar HDP İl ve İlçe örgütlerinin herhangi bir kademesinde görev alan, partiye üyeliği bulunan, üye ve yöneticilik pozisyonunda olmasa da parti faaliyet ve etkinliklerine katılan

vatandaşların “fişlenerek” genel bir gözaltına alınacaklar listesi oluşturulduğu, bu listede binlerce kişinin bulunduğu şüphesini dile getirmektedir.

Bakanlık ya da merkezi bir birim tarafından verilen talimatlar doğrultusunda gözaltına alınacak kişi sayısı belirlendikten sonra söz konusu listeden sırayla HDP yönetici ve/veya gönüllüleri hakkında gözaltı kararları alındığı öne sürülmektedir. Son dönemde aktif olarak HDP faaliyetlerinde görev alan parti üyelerimiz ise adeta özel bir şekilde listelenerek neredeyse her ay rutin şekilde gözaltına alınmaktadırlar.

Bu noktada Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, emniyet birimleri tarafından önüne getirilen soruşturma dosyaları kapsamında yasal herhangi bir dayanağı olmamasına rağmen gözaltı kararları vermektedir. Yine gözaltı kararlarıyla birlikte vatandaşların evlerinde arama ve el koyma işlemleri yapılmasına karar verilmektedir. İfadeye çağrılmaları halinde gidip ifadesini verebilecek kişileri kriminalize etmek için sabaha doğru TEM Şube polisleri tarafından operasyonlar gerçekleştirilmektedir. Bu operasyonların gerçekleştirildiği soruşturma dosyalarının tamamında kısıtlama kararı alınarak avukatların dosya içeriğine erişimleri engellenmiştir.

Soruşturma dosyalarına bakıldığında bir kısmının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında açıldığı, o tarihlerde gözaltı, arama ve el koyma vb herhangi bir tedbire ihtiyaç duyulmadığı görülmektedir. O tarihten bugüne dosyalarda herhangi bir yeni delil ya da güncel gelişme olmamasına rağmen bu dosyalara dayanarak gözaltı, arama ve el koyma işlemleri yapılmıştır. Merkezi birim tarafından oluşturulan listedekilerin geçmiş tarihli açık soruşturması bulunmadığında ise nereden geldiği belli olmayan (yine emniyet görevlileri tarafından oluşturulan sahte mail adreslerinden gönderildiği iddia edilen) ihbar mail ve mesajları yeterli görülerek operasyonlar yapılmıştır. 3-4 yıl önce yasal, aleni biçimde ve güvenlik güçlerinin gözetiminde yapılan eylemlerin aradan yıllar geçtikten sonra, mail vb. yollarla ihbar edilmesi hayatın olağan akışına aykırı olduğu gibi inandırıcı da değildir. Sadece soyut ihbar mailleriyle açılan soruşturmalarda başkaca herhangi bir delil bulunmamasına rağmen birden fazla kez HDP İl ve İlçe Eş Başkanları, HDP PM ve MYK üyeleri gözaltına alınmıştır.

Özellikle sosyal medya paylaşımları sebebiyle gözaltına alınanlarla ilgili aralarında ortak bir bağ bulunmamasına ve suçlamanın konusu bireysel paylaşımlar olmasına rağmen toplu şekilde gözaltı kararları alınarak tek bir soruşturma dosyası üzerinde işlemler yapılmakta ve partimizin yöneticileri kriminalize edilmeye çalışılmaktadır. Bazı medya kanalları özellikle, “yasadışı örgüt üyeleri yakalandı” gibi ifadelerle, bilinçli biçimde yasadışı, bir örgüte operasyon yapıldığı izlenimi vererek haber servis etmektedir.

En son geçen hafta, içlerinde HDP PM üyesi Ali Özkan, partimizin eski yöneticilerinden Harun Çakmak’ın ve Eğitim Sen ile Tümbelsen Sendika yöneticilerinin de bulunduğu 22 kişi hakkında 2015 yılında yapılan bir basın açıklaması sebebiyle gözaltı kararı alınmıştır. 2015 yılında yapılan ve

demokratik bir hak olan barışçıl bir basın açıklamasıyla ilgili olarak tam 4 yıl sonra yeni bir soruşturma açılması ve gözaltı, arama-el koyma kararlarının alınmasının herhangi bir yasal dayanağı yoktur. Kaldı ki emniyet ifadeleri aşamasında bu dosya kapsamında gözaltına alınan HDP Yenimahalle İlçe Eş Başkanı Nurettin Kemertaş ve HDP Ankara İl Yöneticisi Dırbaz Temel'in aynı basın açıklaması sebebiyle 2015 yılında emniyet tarafından ifadeye çağrıldıkları, ifade verdikten sonra serbest bırakıldıkları ve soruşturmanın hala açık olduğu fark edilmiş, bu iki kişi emniyet ifadeleri sonrası serbest bırakılmışlardır. 2015 yılındaki söz konusu basın açıklaması ile ilgili olarak açıklama sonrası soruşturma açılmış ve açıklamaya katılanlar emniyete davet edilerek ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakılmışlardır. 2015 yılındaki bu soruşturma dosyası açık beklerken ve o dönem herhangi bir gözaltı vb. tedbire ihtiyaç duyulmamışken 4 sene sonra yeni bir dosya açılması ve gözaltı kararları alınması yukarıda bahsettiğimiz keyfiliğin bir ürünüdür. Üstelik her iki dosya da aynı savcıdadır. Basit bir UYAP sorgulamasıyla bu durum ortaya çıkabilecekken emniyet tarafından istenen gözaltı kararları Savcılar tarafından istisnasız bir şekilde kabul edilmektedir.

Nurettin Kemertaş ve Dırbaz Temel'in aynı basın açıklaması sebebiyle 2015 yılında emniyetçe ifadeye çağrılıp ifadeleri alınmış olmasına ve soruşturma dosyası açık olmasına rağmen aynı basın açıklaması sebebiyle 2018 yılında açılan soruşturma dosyasından gözaltına alınmaları da emniyet tarafından öncelikle HDP yöneticisi/üyeleri/gönüllülerinden gözaltına alınacaklar bir merkez tarafından belirlendiği, sonrasında gözaltına alınacaklarla ilgili dosyalar oluşturulduğu şüphesini doğurmaktadır. Bu sebeple 2014, 2015, 2016 yılında yapılan yasal basın açıklamaları, sosyal medya paylaşımları örgüt üyeliği, ve örgüt propagandası suçlamalarına dayanak gösterilmeye çalışılmaktadır. 3-4 yıl önce yapılan basın açıklamalarıyla ilgili 2018 yılında 7 operasyon yapılmıştır. Kaldı ki, o dönemlerde yapılan basın açıklamaları ile ilgili yeni soruşturmaların da yapılacağı kolluk tarafından ifade edilmiştir. Örneğin 100 kişinin katıldığı bir basın açıklamasının fotoğraflarından 20-30 kişi işaretilenerek gözaltına alınmaktadır. Fiilden faile gidilmesi şeklindeki temel ceza hukuku tüm bu süreçte tersyüz edilmiş, önce fail belirlenmiş sonra faile isnat için fiil yaratılmaya çalışılmıştır. Suçlama konusu yapılan fiil ise parti çalışmalarından öteye gidilememiştir. Yapılan operasyonun niteliğinden ve sonuçlarından geriye doğru bakıldığında bir algı operasyonu olduğu şüphesi oluşmaktadır.

Gözaltılara ilişkin Partimiz üyelerinin ve hatta Milletvekillerinin basın açıklaması yapmasına dahi müsaade edilmemektedir. 9 Ocak 2018 Çarşamba günü düzenlemek istediğimiz basın açıklaması da emniyet mensupları tarafından şiddet kullanılarak engellenmiştir. Emniyet mensupları önce basın açıklaması yapmanın "yasak" olduğunu söylemiştir. Gözaltına alınan kişilerle ilgili basın açıklamasını engelleme gerekçesi olarak ise, konuyla ilgili açıklama yapamazsınız, çünkü onlar "suçlu" demişlerdir. Haklarında savcılık iddianamesi dahi hazırlanmamış kişilerin emniyetin hazırladığı dosyalara dayanarak suçlu ilan edilmesi, hukuk devletiyle değil; "polis devleti" denilen, yöneticilerin halka

karşı hiçbir hukuk kuralıyla bağlı olmadığı yönetimlerle bağdaşmaktadır. Kaldı ki, hukuksuzca gözaltına alınan kişilerin tamamı da dört gün sonra serbest bırakılmışlardır.

Yaşanan saldırının hemen öncesinde, yalnızca parti üyelerimizle birlikte basın açıklaması yapacağımızı hem şahsım hem de Ağrı Milletvekilimiz Sayın Abdullah Koç defalarca emniyet güçlerine ifade etmemize rağmen, halk arasında portakal gazı diye adlandırılan gaz direkt yüzümüze sıkılmış, Sayın Abdullah Koç ise birtakım emniyet mensupları tarafından yerde tekmelenerek ağır biçimde darp edilmiştir. Bütün görüntüler 10-11 Ocak 2019 tarihli gazetelerde, sosyal medyada ve TV haber programlarında mevcuttur.

Diğer yandan, gözaltına alınan üyelerimiz ağır koşullara maruz bırakılmaktadır. Bu süreçte gözaltına alınanlar günlerce Ankara Emniyeti'nde gözaltında tutulmuşlardır. Son yapılan gözaltılarda ise kadınlar nezarethanede kalırken erkeklerin büyük çoğunluğu nezarethanede yer olmadığı gerekçesiyle İŞİD, FETÖ vb. diğer örgüt soruşturmalarında gözaltına alınanlarla birlikte spor salonunda son derece sağlıklı koşullarda tutulmuşlardır.

Gözaltındaki kişiler, spor salonunda günün 24 saati onlarca polis ve kamerayla sürekli gözlenmenin toplama kampı mantığına benzediğini dile getirmektedirler. Kaldı ki, anlattıkları uygulamalar bu tespiti onaylar niteliktedir. Gözaltına alınan kişiler, bu gözaltı merkezine dönüştürülen spor salonlarında, soruşturma konusuyla ilgisi olmayan, kişiliklerine yönelik hakaret ve tacizlere maruz kaldıklarını, insanların ellerini ceplerine koymaları, arkalarında tutmalarının yasaklandığını; spor salonunda bir arada kalmalarına rağmen yan yana gelmelerinin ve konuşmalarının engellendiğini, en temel insani ihtiyaçların bile lütuf gibi sunulduğunu ifade etmektedirler. Gözaltı alanlarında en temel hijyen kurallarının dahi dikkate alınmadığı da gözlenmiştir.

Gözaltına alınanlar gözaltı alanına girerken 80 darbesinde işkencehanelerde çalan ve ne yazık ki o dönemde işkence gören kişiler için yalnızca bunu hatırlatan “Ölürüm Türkiyem” şarkısı yüksek sesle çalındığı ve görev başındaki emniyet mensupları tarafından yüksek sesle söylendiği iddia edilmektedir. Parti üye ve yöneticilerimiz, uniformalarında herhangi bir amblem taşımaları yasak olan emniyet mensuplarının, son dönemde Türkçülüğün sembolü haline gelen, Göktürk alfabesiyle yazılmış yazılar bulunan armalar taşıdıklarını da ifade etmektedirler. Bu uygulamalara karşı çıkan kişilerin ise gözaltı muhteviyatını aşan biçimde cezalandırılmaya çalışıldığı tarafımıza aktarılmıştır.

Artık gözaltında fiziki işkence yapılmadığı iddia edilse de, anlatılan uygulamalar tersini göstermektedir. Yurttaşların sert zeminde çıplak ayakla ya da çorapla yürümek zorunda bırakılmaları, günün 3/4'ünde akşam üzerinde yatılan matların toplanarak sert zeminde oturmaya mahkum edilmeleri, sert hava koşullarına rağmen birden fazla battaniye verilmemesi gibi uygulamalar, yalnızca psikolojik değil; fiziksel işkencenin de yaşandığı iddialarını gündeme getirmektedir.

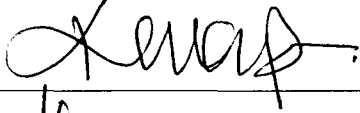
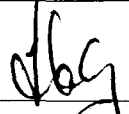
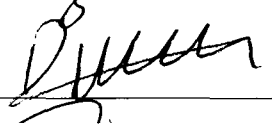
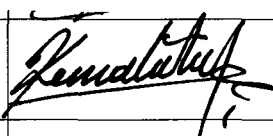
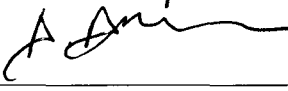
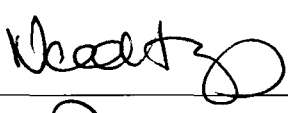
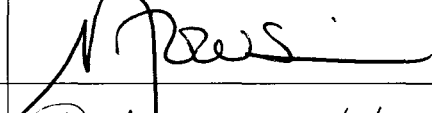
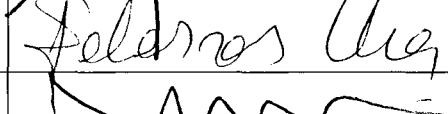
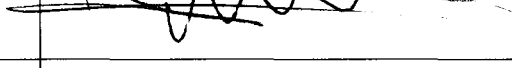
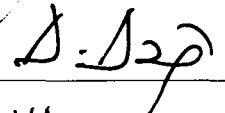
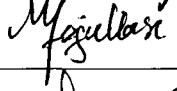
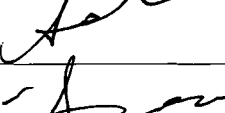
Örneğin, günlük olarak polis nezaretinde tek sıra halinde saatlerce ayakta bekletilerek yapılan “sağlık muayeneleri” herhangi bir darp ve cebirin olup olmadığını tespitten çok gözaltındaki kişiler için fiziksel bir işkenceye dönüşmektedir. Normal koşullarda şüphelilerin sağlık muayenesine kolluk güçlerinin girmemesi gerekirken birden fazla kolluğun muayenede bulunduğu, bu durumun insanların şikayetlerini özgürce ifade etmelerini engellediği de tarafımıza iletilmiştir.

Avukatların da müvekkilleriyle 3-4 dakika görüşmek için keyfi biçimde saatlerce bekletildiği ve avukat müvekkil gizliliği ihlal edilerek bu görüşmelerin polisler nezaretinde yapıldığı öne sürülmektedir.

Ayrıca, parti üye ve yöneticilerimiz, kadınların başörtülerinin çıkartılarak ince birer tülbent verildiğine, kadınların çocuklarıyla tehdit edildiğine tanık olmuşlardır. Kötü muamele ve işkence yaşamayı güvence altına almakla sorumlu olan yasanın, şüphesiz bu gözlemleri de araştırması gerekmektedir.

Partimiz üyelerini doğrudan hedef alan ve hukuki olmayan gerekçelerle sürekli gözaltı ve tutuklama tehdidi yaşamalarına neden olan bu süreç, artık yalnızca yargı alanını değil; Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Anayasanın güvence altına aldığı ifade özgürlüğü ve siyasal katılım hakkını korumakla yükümlü yasama alanını, yani Türkiye Büyük Millet Meclisini ilgilendiren bir boyuta ulaşmıştır. Parlamentoda bulunan tüm TBMM üyeleri, 82 milyon yurttaşın demokratik haklarını kullanmasından doğrudan sorumludur. Bu sorumluluk, kolluk da dahil olmak üzere, hiçbir kuruma devredilemez.

Bu nedenlerle, Ankara’da Halkların Demokratik Partisi üye ve yöneticilerini hedef alan hukuksuz gözaltı ve tutuklamaların araştırılarak sorumlularının ortaya çıkarılması amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulması aciliyet taşımaktadır.

1	AYHAN BİLGEN	KARS	
2	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
3	KEMAL PEKÖZ	ADANA	
4	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
5	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
6	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
8	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
9	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
10	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
11	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
12	FELEKNAS UCA	BATMAN	
13	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
14	SALİHE AYDENİZ	DİYARBAKIR	
15	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
16	MUSA FARISOĞULLARI	DİYARBAKIR	
17	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
18	ADNAN SELÇUK MIZRAKLI	DİYARBAKIR	
19	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
20	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	

GEREKÇE ÖZETİ

15 Temmuz 2016 tarihindeki darbe girişimi sonrasında Olağan Üstü Halin ilan edilmesiyle başlayan süreçte, tüm Türkiye’de olduğu gibi, Halkların Demokratik Partisi Ankara İl örgütüne yönelik çok sayıda keyfi ve hukuksuz operasyon düzenlenmiş, bu operasyonlar adeta rutin halini almıştır. Üyelerimiz ve yöneticilerimiz, belirli aralıklarla gözaltına alınıp bırakılmakta, bu durum kişilerin gündelik hayatlarını derin biçimde etkilemekte, siyasete katılımları engellenerek siyasal hakları güvenceye alan uluslararası sözleşmeler ihlal edilmektedir.

En son geçen hafta, içlerinde HDP PM üyesi Ali Özkan’ın, partimizin eski yöneticilerinden Harun Çakmak’ın ve Eğitim Sen ile Tümbelsen Sendika yöneticilerinin de bulunduğu 22 kişi hakkında 2015 yılındaki bir basın açıklaması sebebiyle gözaltı kararı alınmıştır. Demokratik bir hak olan barışçıl bir basın açıklamasıyla ilgili tam 4 yıl sonra yeni bir soruşturma açılması ve gözaltı, arama-el koyma kararlarının alınmasının hiçbir yasal dayanağı yoktur.

Nurettin Kemertaş ve Dırbaz Temel’in aynı basın açıklaması sebebiyle 2015 yılında ifade vermesine ve bu soruşturma dosyasının açık olmasına rağmen aynı basın açıklaması sebebiyle 2018 yılında açılan soruşturma dosyasından gözaltına alınmaları; HDP yöneticisi/üyesi/gönüllülerinden gözaltına alınacakların önceden bir merkez tarafından belirlendiği, sonrasında gözaltına alınacaklarla ilgili dosyalar oluşturulduğu şüphesini doğurmaktadır. Fiilden faile gidilmesi şeklindeki temel ceza hukuku tersyüz edilmiş, önce fail belirlenmiş sonra faile isnat için fiil yaratılmaya çalışılmıştır. Yapılan operasyonun niteliğinden ve sonuçlarından geriye doğru bakıldığında bir algı operasyonu olduğu şüphesi oluşmaktadır.

Gözaltılara ilişkin Partimiz üyelerinin ve hatta Milletvekillerinin basın açıklaması yapmasına dahi müsaade edilmemektedir. 9 Ocak 2018 Çarşamba günü düzenlemek istediğimiz basın açıklaması da emniyet mensupları tarafından şiddet kullanılarak engellenmiştir. Emniyet mensupları önce basın açıklaması yapmanın “yasak” olduğunu söylemiştir. Açıklamayı engelleme gerekçesi olarak ise, onlar “suçlu” demişlerdir. Haklarında savcılık iddianamesi dahi hazırlanmamış kişilerin emniyetin hazırladığı dosyalara dayanarak suçlu ilan edilmesi, hukuk devletiyle değil; “polis devleti” denilen, yöneticilerin halka karşı hiçbir hukuk kuralıyla bağlı olmadığı yönetimlerle bağdaşmaktadır. Kaldı ki, hukuksuzca gözaltına alınanların tamamı dört gün sonra serbest bırakılmışlardır.

Yalnızca parti üyelerimizle birlikte basın açıklaması yapacağımızı hem şahsım hem de Ağrı Milletvekilimiz Sayın Abdullah Koç emniyet güçlerine defalarca ifade etmemize rağmen, halk arasında portakal gazı diye adlandırılan gaz direkt yüzümüze sıkılmış, Sayın Abdullah Koç ise birtakım emniyet mensupları tarafından yerde tekmelenerek ağır biçimde darp edilmiştir.

Diğer yandan, üyelerimiz gözaltında ağır koşullara maruz bırakılmaktadır. Son olayda kadınlar nezarethanede kalırken erkeklerin büyük çoğunluğu nezarethanede yer olmadığı gerekçesiyle diğer örgüt soruşturmalarında gözaltına alınanlarla birlikte spor salonunda son derece sağlıklı koşullarda tutulmuş ve kötü muameleyle karşılaşmışlardır. Kötü muamele ve işkence yaşağını güvence altına almakla sorumlu yasamanın bu gözlemleri de araştırması gerekmektedir.

Partimiz üyelerini doğrudan hedef alan ve hukuki olmayan gerekçelerle sürekli gözaltı ve tutuklama tehdidi yaşamalarına neden olan bu süreç, artık yalnızca yargı alanını değil;

Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesi, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile Anayasanın güvence altına aldığı ifade özgürlüğü ve siyasal katılım hakkını korumakla yükümlü yasama alanını ilgilendiren bir boyuta ulaşmıştır. TBMM üyeleri, 82 milyon yurttaşın demokratik haklarını kullanmasından doğrudan sorumludur. Bu sorumluluk, kolluk da dahil olmak üzere, hiçbir kuruma devredilemez. Bu nedenlerle, Ankara’da Halkların Demokratik Partisi üye ve yöneticilerini hedef alan hukuksuz gözaltı ve tutuklamaların araştırılarak sorumlularının ortaya çıkarılması amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulması aciliyet taşımaktadır.